

Pestpreventie-protocol

Inleiding

In dit document wordt het beleidsplan voor pestpreventie van Kindcentrum SPEEL en LEER in Veenhuizen beschreven. Vanaf 1 augustus 2015 moet elke school verplicht beschikken over een pestprotocol waarin een structurele en schoolbrede aanpak voor pesten beschreven staat. In dit plan moet in ieder geval opgenomen worden dat de school:

- een anti-pestprogramma hanteert dat voldoet aan de criteria van het ministerie;
- de sociale veiligheid van leerlingen op school monitort;
- er zorg voor draagt dat leerlingen, leraren en ouders een beroep kunnen doen op een vertrouwenspersoon;
- er zorg voor draagt dat bij een persoon tenminste de volgende taken zijn belegd:
 - het coördineren van het anti-pestbeleid en
 - de belangenbehartiging in het kader van pesten.

De definitie van pesten

Pesten is een vorm van agressief gedrag waarbij één persoon of een groep een ander pijn probeert te doen. Vaak gebeurt dit voor een langere periode (stelselmatig) en het is meestal gericht op één persoon. Ook is er vaak sprake van machtsongelijkheid. Dat betekent dat de pester bijvoorbeeld fysiek sterker is of een betere sociale positie heeft in de groep. Er bestaan verschillende vormen van pesten. Fysiek pesten is de meest zichtbare vorm van pesten, maar pesten kan ook verbaal zijn (uitschelden, roddelen), relationeel (buitsluiten), materieel (spullen kapot maken, verstoppen) of online (schoolveiligheid.nl, z.d.)¹.

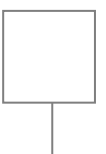
Borging

Wanneer herzien?	Door wie?	Wat is aangepast?
Januari 2025	LK en MR	Het plan is volledig herzien, aangezien het document voor het laatst was opgesteld in 2017. De nieuwe werkwijze met PBS is geïntegreerd in het plan.

¹ Auteur onbekend (z.d.). *Over pesten*. Geraadpleegd op 8 januari 2025 via <https://www.schoolveiligheid.nl/thema/pesten-in-het-primair-onderwijs/#over-pesten>).

Inhoudsopgave

Inleiding	0
De definitie van pesten	0
Borging.....	0
Ons kindcentrum.....	2
Onze visie	2
Pesten	2
Wat is PBS?	2
De PBS-lessen	2
Pestpreventie PBS	3
De stop-loop-praat reactieketen.....	3
Actief toezicht houden	3
Procedures voor teamleden	4
Bekrachten van gewenst gedrag	4
Reageren op ongewenst gedrag	4
Reageren op meldingen van pestgedrag	4
Aanpak in geval van pesten.....	5
Komt pesten tóch voor, dan zijn er de volgende maatregelen:	5
Ouders	6
Informatie delen	6
De samenwerking met ouders	6
Organisatie.....	6
De coördinatie van PBS en pestpreventie	6
De vertrouwenspersoon	6
Bijlagen	7
Bijlage 1:	7
Voorbeeld PBS-les: stop-loop-praat.....	7
Bijlage 2	9
Voorbeeld visualisatie PBS	9
Bijlage 3	10
Invulformulier gedragsincidenten (ParnasSys).....	10



Ons kindcentrum

Onze visie

Onze algemene onderwijsvisie steunt op vier kerndoelen, namelijk:

SPELEN en LEREN

NIEUWSGIERIG en BELEVEN

VEILIG en SAMEN

ZELFSTANDIG en TOEKOMSTGERICHT

Onze specifieke visie op pesten hebben wij als volgt geformuleerd:

“

Wij staan voor een positieve benadering, door te ontmoeten, samen te delen en samen te werken in een veilige omgeving; een rijke en inspirerende omgeving die de leerlingen betrokken en gemotiveerd maakt om te leren en waarbij de interactie gestimuleerd wordt. We scheppen een sfeer, waarbij elk kind geaccepteerd wordt, ongeacht uiterlijk, taal, culturele- of godsdienstige achtergrond. Dit doen we door gezamenlijke verantwoordelijkheid, veiligheid en respect uit te dragen in ons kindcentrum. Onze pedagogische aanpak is een oplossingsgerichte aanpak, waarbij het positief aandacht geven aan alle leerlingen centraal staat. We reageren direct en volgens een vaste reactieprocedure op pestgedrag, waarbij we de verbinding tussen alle betrokkenen in stand houden.

”

Pesten

Pesten vraagt om méér dan een plan beschreven in een protocol, namelijk een positieve aanpak die in alle ruimtes en groepen met regelmaat aangeboden wordt. School behoort een veilige plek te zijn voor alle leerlingen. Pesten bedreigt dit uitgangspunt. We hebben gekozen voor een aanpak waarbij het sociaal-emotioneel leren van de hele school de hoogste prioriteit krijgt, in plaats van alleen te focussen op een anti-pestprogramma in de groep. Wij hebben gekozen om PBS in te zetten als middel om het leren te bevorderen en gedragsproblemen te voorkomen. Tijdens de groepsbespreking wordt de sfeer in de groep besproken. Als hieruit naar voren komt dat er sprake is van pestgedrag, wordt in samenspraak met de KC'er een interventie gezocht en ingezet die past bij het gedrag.

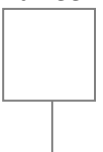
Wat is PBS?

PBS is een schoolbrede aanpak voor alle leerlingen gericht op het creëren van een omgeving die het leren bevordert en gedragsproblemen voorkomt. De schoolbrede basiswaarden van PBS zijn veiligheid, respect en verantwoordelijkheid. Verdere informatie over PBS is te vinden in de [KORT en KRACHTIG PBS](#).



De PBS-lessen

Met alle leerlingen en groepen nemen we de waarden en daaruit voortvloeiende gedragsverwachtingen van de school door, vanaf de start van elk schooljaar. Deze gedragsverwachtingen worden aangeboden doormiddel van lessen die op maat gemaakt zijn, zodat ze bij onze leerlingen en onze school passen. Binnen deze lessen wordt het verwachte gedrag voorgedaan, besproken en ingeoeffend. Vanaf groep 5 wordt een [filmpje](#) gekeken over het verwachte gedrag. Dit filmpje wordt klassikaal besproken. Zo weten de leerlingen welk gedrag van hen verwacht wordt in welke ruimte. Het gehele jaar door worden deze lessen herhaald door het wekelijks centraal stellen van een gedragsverwachting en de bijbehorende les te geven.



Positief sociaal gedrag wordt bekrachtigd door complimenten en het beloningssysteem. Op onze school is dit het uitdelen van dobbelstenen. De leerlingen sparen voor een groepsbeloning en een schoolbeloning.

Pestpreventie PBS

Bij PBS wordt pestgedrag vergeleken met een brandende kaars. Net als de kaars zuurstof nodig heeft, heeft pestgedrag aandacht nodig om aan te houden. In de pestpreventielessen leren wij alle leerlingen hoe de aandacht van pestgedrag weggehaald kan worden, door een driestappenreactie: het gebruik van een stopsignaal, weglopen en praten met een volwassene (de stop-loop-praat reactieketen). Deze interventie wordt niet alleen aangeleerd, maar ook geoefend met de hele klas en bekrachtigd. Dit vergroot de sociale veiligheid. Na elke vakantie wordt de reactieketen opnieuw herhaald en geoefend.

De leerlingen leren ook hoe zij moeten reageren wanneer tegen hen 'stop' gezegd wordt door een ander. Er wordt geoefend met specifieke situaties, waarin deze procedure wel of juist niet gepast is. Door veel met de leerlingen te oefenen willen wij bereiken dat de reactieketen een automatisme voor hen wordt. Voor de bovenbouw wordt pesten via social media behandeld in de week van de mediawijsheid m.b.v. MediaMasters.

De stop-loop-praat reactieketen

Pestpreventie PBS gaat uit van drie stappen als reactie op pesten: 'stop', 'loop weg' en 'praat'. Bij 'stop' wordt een handgebaar gebruikt waarbij de hand op borsthoogte wordt gehouden en de vingers recht omhoog gestrekt zijn. Daarbij wordt de adem laag gebracht en stevig de naam van de leerling genoemd gevolgd door 'stop, hou op!'. De leerlingen leren in de pestpreventielessen hoe zij dit kunnen doen. Er wordt aandacht besteed aan stevig staan, stevig stop zeggen en het goede handgebaar.

Wanneer dit niet het gewenste effect heeft en het pesten doorgaat, leren we de leerlingen door te gaan naar de tweede stap: 'loop'. Daarbij is het vooral de bedoeling de aandacht voor het pesten weg te halen, net als de kaars waar geen zuurstof meer voor is, zodat het ongewenste gedrag stopt. We leren de leerlingen stevig staan, met de adem in hun buik, kin is recht naar voren, borst iets vooruit, schouders ontspannen laten hangen en armen ontspannen laten mee zwaaien. De leerling kijkt zelfverzekerd naar de ander, stapt gecentreerd weg, blijft de ander aankijken en loopt weg, zodra de ander uit het gezichtsveld is.

Mocht blijken dat het pesten niet stopt, dan is de derde reactie 'praat' van toepassing. De leerling gaat dan naar een volwassene toe en vraagt om hulp voor het oplossen van het probleem.

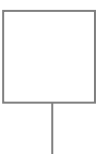
Degene die ongewenst gedrag vertoont, kent deze drie stappen stop-loop-praat ook en heeft dus twee keuzemomenten om ervoor te kiezen zelf te stoppen. Gaat de leerling door totdat de andere leerling naar een volwassene stapt en praat, dan is dit grensoverschrijdend gedrag.

Medeleerlingen hebben ook een verantwoordelijkheid als toeschouwer. Volgens dezelfde reactieketen stop-loop-praat ondersteunt de toeschouwer de 'gepeste' leerling. De toeschouwer kan de leerling steunen door ook 'stop' te roepen, vervolgens met de 'gepeste leerling' mee uit de situatie te lopen en zelfs uiteindelijk mee naar de leerkracht te gaan om te praten.

De woorden 'pester' en 'gepeste' zetten we hier tussen haakjes. Wij benoemen dit gedrag en degene die het uitvoert niet als zodanig. Wij hanteren het motto: 'Alles wat je aandacht geeft, groeit'. Als wij als leerkrachten veelvuldig het woord pesten noemen, schenken we aandacht aan **wat we juist niet willen zien**. PBS schenkt aandacht aan gedrag **dat we juist wel willen zien**. Positief gedrag wordt daarom beloond: een goede stop-loop-praat reactieketen, je medeleerling ondersteunen als toeschouwer en op tijd stoppen met ongewenst gedrag zijn op onze school een compliment waard! In de pestpreventielessen wordt niet gesproken over pesten, maar over niet respectvol of ongewenst gedrag.

Actief toezicht houden

Actief toezicht houden is binnen PBS een belangrijk item. Binnen de school en op het schoolplein wordt actief toezicht gehouden om gewenst gedrag te laten groeien en ongewenst gedrag te voorkomen of snel te stoppen. Toezichthouders spelen een belangrijke rol in de effectiviteit van het onderdeel pestpreventie binnen PBS. Als wij actief toezien op het toepassen van geleerde waarden, gedragsverwachtingen en routines door leerlingen, wordt het geleerde beter geautomatiseerd in het dagelijks gedrag van de leerlingen.



Alle teamleden hanteren hierbij de volgende procedures:

- Het geregeld bekrachtigen van leerlingen die op de juiste manier reageren en zich aan de basiswaarden houden;
- Het reageren op ongewenst gedrag d.m.v. de reactieprocedure;
- Het consequent reageren op meldingen van pestgedrag en het herhalen van de gedragslessen bij ongewenst gedrag.

Procedures voor teamleden

Bekrachtigen van gewenst gedrag

Het is belangrijk om het goede gebruik van de stop-loop-praat reactieketen te signaleren en te bekrachtigen. Zo kunnen we ervoor zorgen dat gewenst gedrag en het inzetten van 'stop-loop-praat' een vaste gewoonte wordt. Daarnaast is het bekrachtigen van gedrag passend bij de basiswaarden en gedragsverwachtingen van onze school, zoals hierboven beschreven, een essentieel onderdeel van PBS ter voorkoming van pestgedrag. Vooral voor leerlingen die het lastig vinden om te reageren met de stop-loop-praat reactieketen is het belangrijk om elke poging in de goede richting te bekrachtigen.

Reageren op ongewenst gedrag

Als een leerling ongewenst gedrag vertoont, dan wordt daarop gereageerd d.m.v. de onderstaande reactieprocedure.

Reactieprocedure

- **Stap 1:** **Vraag naar/ herinner de leerling aan de gedragsverwachting.**
- 'Wesley, wat is ook alweer de regel over praten op de gang? Precies, de regel op de gang is dat we zacht praten. Praat nu op een zachte toon, alsjeblieft.'
- **Stap 2:** **Benoem het ongewenste gedrag en geef de leerling een keuze.**
- 'Wesley, je schreeuwt. Blijf in de pauze binnen of praat nu op zachte toon. Wat is je keuze? Ik weet dat je slim kunt kiezen.'
- **Stap 3:** **Benoem de consequentie.**
- "Oké, dan blijf je in de pauze binnen".
- **Stap 4:** **Loop weg.**
- Hiermee voorkom je discussie.

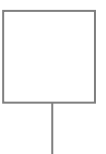
- **Aandachtspunten:**
- De leraar wacht na elke stap 5-10 seconden
- De leraar bekrachtigt elk stapje in de gewenste richting.
- De leraar blijft rustig en praat op een neutrale toon.



Reageren op meldingen van pestgedrag

Wanneer een leerling bij de actie 'praat' zich bij een volwassene meldt, wordt volgens het onderstaande stappenplan gereageerd:

- Stap 1: Bekrachtig de leerling voor het melden van het pestgedrag ('Ik ben blij dat je het mij verteld hebt').
- Stap 2: Vraag naar wie, waar en wanneer.
- Stap 3: Zorg voor de veiligheid van de leerling.
 - Gaat het pesten nog steeds door?
 - Loopt de leerling die dit meldt risico?
 - Is hij of zij bang voor wraak?
 - Wat heeft de leerling nodig om zich veilig te voelen?



- Hoe ernstig is de situatie?
- Stap 4: Vraag aan de leerling: 'Heb je tegen de pester 'stop' gezegd?' (Zo ja, geef de leerling een compliment voor het op de juiste wijze reageren).
- Stap 5: Vraag de leerling: 'Ben je weggelopen van het pestgedrag?' (Zo ja, geef de leerling een compliment voor het op de juiste wijze reageren).

Wanneer de melder de stop en/of looproutine niet gedaan blijkt te hebben, wordt extra geoefend met de leerling.

De volwassene gaat onderstaande interactie aan met degene die ongewenst (pest)gedrag heeft vertoond tegen een andere leerling:

- Stap 1: Geef de leerling eerst een positieve reactie voor het willen bespreken van het pestgedrag (bijvoorbeeld: 'Bedankt dat je er met mij over wilt praten').
- Stap 2: Vraag: 'Heeft tegen jou gezegd dat je moest stoppen?'
 - Zo ja: 'Hoe heb je daarop gereageerd?'
 - Zo nee: Met degene die gepest werd, wordt de drie-stappenreactie in deze situatie nog eens geoefend.
- Stap 3: Vraag: 'Is weggelopen?'
 - Zo ja: 'Hoe heb je daarop gereageerd?'
 - Zo nee: Met degene die gepest werd, wordt de drie-stappenreactie in deze situatie nog eens geoefend.

Vervolgens wordt de driestappenreactie extra geoefend. Hoe vaak dit geoefend moet worden, hangt af van de ernst en de frequentie van het pestgedrag.

Aanpak in geval van pesten

Wanneer zich op school pesten voordoet, hanteren wij een eenduidige aanpak gericht op alle betrokken partijen. Deze aanpak is voor alle leerlingen transparant, ook al blijkt dit voor de meeste leerlingen gedurende hun hele schoolloopbaan nooit nodig te zijn. Wij vinden het belangrijk in de aanpak van het pesten dat er verbinding blijft bestaan tussen alle betrokkenen. Daarom stellen wij ouders meteen op de hoogte bij een eerste incident. Wij registreren pesten, net als elk ander ongewenst gedrag, in onze incidentenregistratie in ParnasSys.

Wij willen vermijden dat leerlingen ingedeeld worden in groepen: pesters, meelopers of slachtoffers. Wij wijzen deze leerlingen niet af, alleen het ongewenst gedrag dat bij pesten hoort wijzen wij af. Onze pedagogische aanpak is een oplossingsgerichte aanpak, waarbij het positief aandacht geven aan álle leerlingen centraal staat. Een basisbehoefte van alle leerlingen is de behoefte erbij te horen. Daarom wordt er binnen onze school veel aandacht besteed aan de groepsvorming en het klasklimaat.

Komt pesten tóch voor, dan zijn er de volgende maatregelen:

- Wanneer pestgedrag zich voordoet op het schoolplein of in een andere algemene ruimte van de school geeft de pleinwacht of toezichthouder dit door aan de groepsleerkracht van de betreffende leerling(en) en noteert dit incident in het registratiesysteem. Ook nemen de leerkrachten vroegtijdig contact op met ouders op bij incidenten;
- De leerkracht herhaalt de gedragslessen van de stop-loop-praatreactie met de leerlingen;
- De leerkracht geeft de leerlingen reminders voor iedere vrije situatie de week volgend op het incident;

In overleg met de kwaliteitscoördinator kunnen de volgende aanpakken worden ingezet:

- Voor de leerling(en) die herhaaldelijk blijven opvallen in de incidentenregistratie, wordt een gedragsfunctieanalyse gemaakt. Vervolgens wordt een plan van aanpak bepaald gericht op het veranderen van de functie van het gedrag en het versterken van de sociale vaardigheden (een gele of rode interventie binnen PBS). Dit wordt in samenspraak met de KC'er opgesteld.
- Wanneer er sprake is van pesten binnen een groep en de groene basis van de reactieketen biedt onvoldoende uitkomst, dan kan gekozen worden voor een Steungroepaanpak. Bij deze oplossingsgerichte

Steungroepaanpak worden ook medeleerlingen ingezet om de fysieke en psychische veiligheid van de gepeste leerling te ondersteunen. Pesten wordt door de Steungroepaanpak op een voor alle betrokkenen veilige manier opgelost. Tevens leert deze aanpak de leerlingen om op een andere manier om te gaan met conflicten. Uitgangspunt hierbij is dat het versterken van de gehele groep op sociaal gebied beter helpt dan straffen.

- Een herstelgesprek: Bij een (ernstig) pestincident kan een herstelgesprek nodig zijn. Kern van het herstellen is het feit dat pesten iets beschadigt, relationeel en/of materieel. Het biedt de 'pester' de kans de schade te herstellen en er worden sluitende afspraken gemaakt om pesten voor de toekomst te voorkomen. Een herstelgesprek kan ook plaatsvinden, nadat er een consequentie is uitgedeeld.

Ouders

Informatie delen

Ouders worden geïnformeerd op de volgende manieren:

- Op onze website staat informatie over PBS en is een link naar de landelijke PBS-website.
- We hebben de jaarplanner met de afspraak van de week gedeeld in Social Schools.
- Op de jaarlijkse informatie avond wordt aandacht besteed aan PBS.
- In de schoolgids wordt aandacht besteed aan PBS.

De samenwerking met ouders

Ouders hebben een belangrijke rol in het signaleren van pestgedrag. Wanneer zij signalen zien van pestgedrag bij hun kind (als slachtoffer dan wel dader), kunnen zij dit altijd melden bij de leerkracht van hun kind, de vertrouwenspersoon of de directie.

Wanneer een interventie op het gebied van pestpreventie nodig is, zullen ouders hier altijd van op de hoogte worden gesteld. In een gesprek wordt aangegeven welke interventie ingezet wordt en worden afspraken gemaakt over de manier waarop de ouders hun kind het beste kunnen begeleiden.

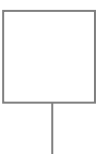
Organisatie

De coördinatie van PBS en pestpreventie

Het gehele systeem van PBS wordt op een school begeleid en gecoördineerd door de PBS-commissie. Deze commissie is ook verantwoordelijk voor het coördineren van het anti-pestbeleid van onze school, zoals beschreven in dit beleidsplan. De directie van de school en de kwaliteitscoördinator zijn verantwoordelijk voor de belangenbehartiging in het kader van pesten.

De vertrouwenspersoon

Wanneer ouders zorg hebben rondom hun kind, kunnen zij vanzelfsprekend altijd terecht bij de groepsleerkracht. Mochten ouders in vertrouwen een gesprek willen over hun kind, dan kunnen zij terecht bij de vertrouwenspersoon van onze school. Dat is de kwaliteitscoördinator, Lysbeth van Dokkumburg. Ook leerlingen kunnen altijd bij deze persoon terecht.



Bijlagen

Bijlage 1

Voorbeeld PBS-les: stop-loop-praat



LES 1 STOP, LOOP, PRAAT

Basiswaarde: verantwoordelijkheid en respect

Gedragsverwachtingen:

- Ik houd mij aan de regel stop = stop
- Ik los problemen eerst zelf op en vraag hulp als dat nodig is

Vertel/bevraag de leerlingen waarom het belangrijk is dat iedereen zich aan de regel houdt.

- Op deze manier spelen we op een verantwoordelijke en respectvolle manier met elkaar

1 = Goed voorbeeld

Groep voorbereiden

We gaan oefenen met de manier waarop we reageren in geval van een akkefietje op het schoolplein.

Ik ga het nu een keer goed voordoen.(naam leerling) wil jij mij even helpen? Ik ga jou even pesten. Jij zegt: 'stop hou op'. Letten jullie maar goed op hoe ik het goed voordoe.'

'modellen'

Vanuit de pester: *Speel samen met de ander met de bal. Gooi de bal steeds expres tegen de ander. Wanneer de ander 'stop hou op' zegt, stop je met het vervelende gedrag en ga je leuk overgooien. Je zegt sorry tegen de ander.*

Vanuit de gepeste: *Speel samen met de bal. Iemand gooit expres een bal tegen je aan. Je zegt: 'Stop'. De ander gaat door. Je loopt weg en gaat ergens anders spelen. De ander loopt achter je aan en gooit de bal nog eens expres tegen je aan. Je loopt naar de pleinwacht.*

nabespreken

'Wat zagen jullie mij goed doen? Hield ik mij aan regel stop = stop? Wat zei ik nadat ik vervelend gedaan had?'

'Wat zagen jullie mij goed doen? Hield ik mij aan de stappen stop – loop – praat?'

Bekrachtig goede antwoorden!

2 = Fout voorbeeld (doet de leerkracht altijd zelf!)

Groep voorbereiden

Ik ga het helemaal fout voordoen. Let nog een keer op wat ik allemaal fout doe.(naam leerling) wil jij mij helpen deze keer? Als ik niet stop nadat jij 'stop hou op' hebt gezegd loop je naar een andere juf.(naam leerling) wil jij even voor juf spelen?

'modellen'

Vanuit de pester: *Speel samen met de ander en gooi steeds expres de bal tegen de ander. Wanneer de ander 'stop hou op' zegt, ga je nog even lekker door. Als de leerling weg loopt, gooi je nog een keer de bal tegen haar aan. Je roept nog een keer iets naar de ander.*

Vanuit de gepeste: *Speel samen met de bal. Iemand gooit expres een bal tegen je aan. Je zegt niets. De ander gaat door. Je wordt boos en gooit de bal keihard tegen de ander aan. De ander loopt achter je aan en gooit de*

bal nog eens expres tegen je aan. Je scheldt diegene uit. Je loopt niet naar de pleinwacht.

nabespreken

'Wat zagen jullie mij fout doen? Hoe reageerde ik toen de ander zei dat ik moest stoppen? Was dat respectvol? Wat deed ik toen de andere leerling weg liep?'

'Wat zagen jullie mij fout doen? Hoe reageerde ik toen de ander iets deed wat ik niet leuk vond? Was dat respectvol? Heb ik alle drie de stappen gedaan (stop – loop – praat)?'

Bekrachtig goede antwoorden!

3 = Goed voorbeeld Groep voorbereiden

We gaan oefenen met de manier waarop we reageren in geval van een akkefietje op het schoolplein.

Ik ga het nu een keer goed voordoen.(naam leerling) wil jij mij even helpen? Ik ga jou even pesten. Jij zegt: 'stop hou op'. Letten jullie maar goed op hoe ik het goed voor doe.'

'modellen'

Vanuit de pester: *Speel samen met de ander met de bal. Gooi de bal steeds expres tegen de ander. Wanneer de ander 'stop hou op' zegt, stop je met het vervelende gedrag en ga je leuk overgooien. Je zegt sorry tegen de ander.*

Vanuit de gepeste: *Speel samen met de bal. Iemand gooit expres een bal tegen je aan. Je zegt: 'Stop'. De ander gaat door. Je loopt weg en gaat ergens anders spelen. De ander loopt achter je aan en gooit de bal nog eens expres tegen je aan. Je loopt naar de pleinwacht.*

nabespreken

'Wat zagen jullie mij goed doen? Hield ik mij aan regel stop = stop? Wat zei ik nadat ik vervelend gedaan had?'

'Wat zagen jullie mij goed doen? Hield ik mij aan de stappen stop – loop – praat?'

Bekrachtig goede antwoorden!

4 = leerlingen oefenen Groep voorbereiden

Nu mag een van jullie laten zien hoe je reageert als de ander 'stop hou op' zegt.

Dus:

. wil jij het even voordoen samen met mij? Fijn!

Complimenteer het kind dat het voor wil doen!

'Letten jullie goed op wat (naam kind) allemaal goed doet.

Kind doet het voor.

'modellen'

nabespreken

Ik zag .. dit goed doen. 'Wat zagen jullie (naam kind) goed doen?'

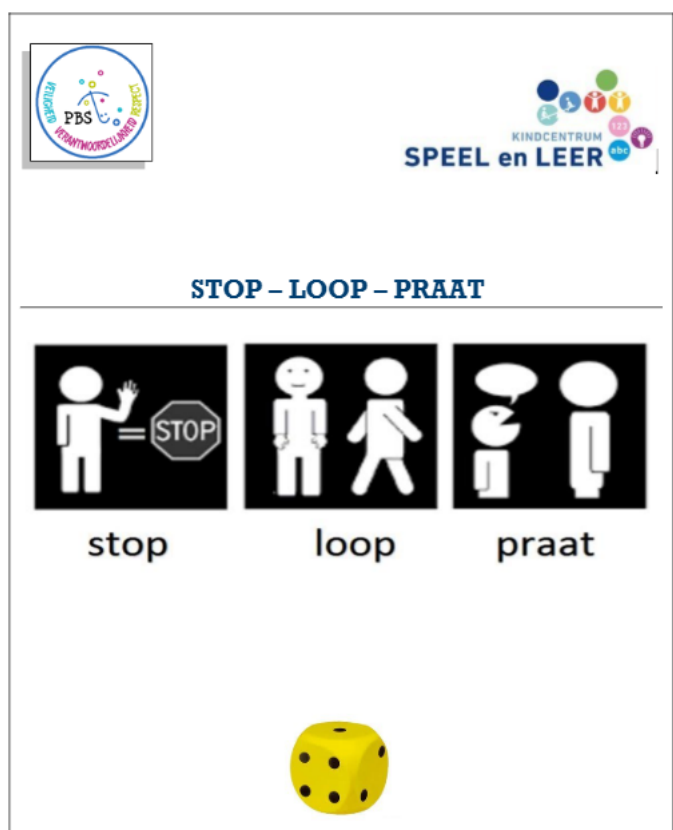
Bekrachtig goede antwoorden!

In de komende week ga ik extra letten op hoe jullie op elkaar reageren op het plein wanneer er iemand 'stop hou op' zegt. Ik weet dat jullie dit allemaal kunnen. En... je weet nooit wanneer je een verrassing krijgt!

abc

Bijlage 2

Voorbeeld visualisatie PBS



Bijlage 3

Invulformulier gedragsincidenten (ParnasSys)

Datum incident:

Wat is er gebeurd?

Was er toezicht op het moment dat het incident zich voor deed?

Betrokkenen:

Oorzaak:

Is het incident naar tevredenheid opgelost?

Gemaakte afspraken:

Zijn ouders geïnformeerd?

Zijn ouders akkoord?

Opslaan

Annuleren

